

Kursplan

för kurs på avancerad nivå

Grammatikalisering och konstruktionsgrammatik
Grammaticalization and construction grammar

7.5 Höskolepoäng
7.5 ECTS credits

Kurskod:	LIA708
Gäller från:	VT 2009
Fastställt:	2009-03-05
Institution	Institutionen för lingvistik
Ämne	Allmän språkvetenskap

Beslut

Denna kursplan är fastställd av styrelsen vid Institutionen för lingvistik 2008-02-03.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Påbyggnadskurs i allmän språkvetenskap, 20 p eller Allmän språkvetenskap - kandidatkurs, 30 hskp. Engelska B.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Höskolepoäng
708S	Grammatikalisering och konstruktionsgrammatik	7.5

Kursens innehåll

Kursen handlar om konstruktionsgrammatiken, som har framträtt som ett huvudalternativ till Chomskys generativa grammatik. Till skillnad vad som är vanligt inom forskning om grammatikalisering och lexikalisering har konstruktionsgrammatiken primärt varit synkron. Trots skillnader i inriktning har det inom senare forskning föreslagits möjligheter för dessa tre olika angreppssätt att befrukta varandra (t.ex. Bergs and Diewald 2008, Traugott 2008, Trousdale, forthcoming).

Kursen diskuterar de möjliga konsekvenserna av olika förslag om hur man kombinerar dessa inriktningar med särskild vikt på implikationer av de teorier om konstruktionsgrammatik som utvecklats av Goldberg (1995, 2006) och Croft (2001).

Kursen behandlar främst:

- mål och data för användarbaserad grammatik;
- grammatikalisering, lexikalisering, och degrammatikalisering;
- utveckling av idiom och formeluttryck;
- motiveringar för språkförändring (analogiskt tänkande, parsning, etc.);
- förändringsmekanismer (reanalys och analogi), betydelsen av "coercion";
- kontextens betydelse för språkförändring
- gradience och gradualness;
- unidirektionalitet;
- kvantitativa studier, "kollostruktionell" analys;
- formalisering av förändring inom ramen för konstruktionsgrammatiken

Data hämtas i första hand från engelska, inklusive utveckling av:

- kvantifierare och gradbestämningar ur partitiver och måttssubstantiv (a lot of);

- pseudo-kluvna konstruktioner (all/what I did was to leave);
- opersonliga verb (methinks);
- komplexa predikat (give someone an answer, give someone a roasting);
- lexikaliseringar med –s genitiv (kinsman, athletes's foot).

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att:

- a) med korrekt terminologi noggrannt redogöra för utveckling av grammatikalisering och lexikalisering, med tonvikt på grammatikalisering, betraktad utifrån konstruktionsgrammatikperspektiv, och för utveckling av konceptet ”konstrukcionalisering”
- b) tillägna sig fördjupad förståelse för de viktigaste teoretiska och metodologiska frågorna som förnärvarande diskuteras inom dessa områden
- c) noggrannt redogöra för vikten av korpusarbete, och exemplifiera till det relaterade problem.

Undervisning

Kursen ges i form av föreläsningar. Undervisningen är inte obligatorisk.

Undervisning ges i mån av resurser.

Kunskapskontroll och examination

- a. Examinationen består av i) en muntlig presentation i grupper om två eller flera studenter (beroende på det totala antalet studenter) där studenternas utförda läsning, genom att framhäva det mest centrala innehållet, och kritisk granskning av framförd argumentation redovisas; ii) undersökning av en liten datainsamling för att identifiera relevanta teoretiska och metodologiska aspekter som uppstått utifrån insamlingen.

En alternativ examination till i) och ii) utgörs av iii) en muntlig presentation av forskningsrapport där studentens eventuellt pågående deltagande i ett forskningsprojekt inom historisk lingvistik redovisas utifrån några aspekter med djupgående analys i ett perspektiv som diskuterats inom kursen.

- b. Betygssättning sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

- c. Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

- d. För att få slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E/G på samtliga moment

- e. Vid underkännande gäller att studerande som fått betyget F/Fx på ett prov har rätt att genomgå fyra ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E.

Studerande som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studerande som fått betyget F/Fx på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd för att bestämma betyg på provet, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan ska göras till institutionsstyrelsen.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en treterminersperiod examineras enligt denna kursplan. Dock gäller fortfarande begränsningarna ovan.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen kan även läsas inom ramen för Allmän språkvetenskap – magisterkurs, 30 hp.

Kurslitteratur

Booij, Gert. 2008. Constructional idioms as products of linguistic change: the *aan het* + infinitive construction

in Dutch. In Alexander Bergs and Gabriele Diewald, eds., *Constructions and Language Change*, 81-106. (Trends in Linguistics, 194.) Berlin: Mouton de Gruyter.
<http://website.leidenuniv.nl/~booijge/pdf/Aan%20het%20infinitive%20proof.pdf>

De Smet, Hendrik. 2007. For □ to infinitives as verbal complements in Late Modern and Present-Day English. *English Studies* 88: 67-94. [pre-publication .pdf file to be provided, with permission of Hendrik De Smet]

On directionality in language change with particular reference to grammaticalization. In Olga Fischer, Muriel Norde, and Harry Peridon, eds., *Up and Down the Cline□the Nature of Grammaticalization*, 17-44. (Typological Studies in Language, 59.) Amsterdam/Philadelphia: Benjamins.

Motivations for change (analogical thinking, parsing). Olga Fischer. 2007. *Morphosyntactic change: Functional and Formal Perspectives*, p. 323-330 (Chapter 7). Oxford: Oxford University Press.

Issues in constructional approaches to grammaticalization in English. In Elke Gehweiler, Ekkehard König and Katerina Stathi, eds., *What's New in Grammaticalization?* (Studies in Language Companion Series.) Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. [prepublication .pdf file to be provided, with permission of Graeme Trousdale]

Some basic issues in grammaticalization and construction grammar. Goldberg, Adele E. 2003. *Constructions: a new theoretical approach to language*. Trends in Cognitive Sciences, 7(5): 219□224.

Mechanisms of change (analogy, reanalysis); directionality. Haspelmath, Martin. 2004.

Collostructional analysis. Martin Hilpert. 2009. *On Diachronic collostructional analysis*. [prepublication .pdf file to be provided, with permission of Martin Hilpert]

Lexicalization; lexical constructionalization. Lehmann, Christian. 2002.

The grammaticalization and constructionalization of information-structure. Lehmann, Christian. 2008.

Information structure and grammaticalization. In Elena Seoane and Maria José Lopez-Couso, eds., *Theoretical and Empirical Issues in Grammaticalization*, 207-229. (Typological Studies in Language, 77.) Amsterdam/Philadelphia: Benjamins. Available at:
<http://www.uni-erfurt.de/sprachwissenschaft/personal/lehmann/>

Gradualness, directionality; the interface with gradience. Traugott, Elizabeth Closs and Graeme Trousdale. Forthcoming.

Gradience, gradualness, and grammaticalization: How do they intersect? In Elizabeth Closs Traugott and Graeme Trousdale, eds., *Gradience, Gradualness, and Grammaticalization*. (Typological Studies in Language.) Amsterdam/Philadelphia: Benjamins. [prepublication .pdf file to be provided, with permission of both authors]

Approaches to grammatical constructionalization; the notion of mismatch. Trousdale, Graeme. Forthcoming.

New reflections on grammaticalization and lexicalization. In Ilse Wischer and Gabriele Diewald, eds., *New Reflections on Grammaticalization*, 1-18. (Typological Studies in Language, 49.) Amsterdam/Philadelphia: Benjamins. Available at:
<http://www.uni-erfurt.de/sprachwissenschaft/personal/lehmann/>

Idioms, formulaicity. Wray, Alison. 2005. *Formulaic language*. In Keith Brown, ed., *Encyclopedia of Language and Linguistics*, 590-597. Oxford: Elsevier, 2nd ed.